FITXA D'ASSIGNATURA

Anàlisi dramatúrgica: Shakespeare

PLA DOCENT: Grau en Ensenyaments Artístics Superiors d'Art Dramàtic

ESPECIALITAT: Direcció escènica i Dramatúrgia

CURS: Tercer

MATÈRIA: Dramatúrgia

DADES GENERALS

CODI	0302	
NOM	ANÀLISI DRAMATÚRGICA: SHAKESPEARE	
TIPUS	OBLIGATÒRIA	
CURS I PERÍODE SEMESTRAL D'IMPARTICIÓ	TERCER CURS - PRIMER SEMESTRE	
CRÈDITS ECTS I NOMBRE D'HORES	3 crèdits ECTS / 75 hores	
DESGLOSSAMENT	TOTAL	75 hores
	Treball presencial	38 hores
	Memòries i lectures	22 hores
	Treball autònom	15 hores
PROFESSORAT	Consulteu la web del centre	
REQUISITS PREVIS DE MATRICULACIÓ I ORIENTACIONS	Per a matricular-se a l'assignatura d'Anàlisi dramatúrgica: Shakespeare caldrà haver superat, prèviament, les assignatures d'Història i teoria de la literatura dramàtica 3 i d'Història i teoria de la literatura dramàtica 4.	

COMPETÈNCIES

MATÈRIA: DRAMATÚRGIA										
ASSIGNATURA	**COMPETÈNCIES**									
	T-01	T-02	T-03	T-07	T-08	T-14	G-01	G-05	E.DD-01	E.DD-02
Anàlisi dramatúrgica: Shakespeare	X	X			X		X	X		
Anàlisi dramatúrgica: Beckett	X	X			X		X	X		
Dramatúrgia aplicada	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

LLEGENDA COMPETÈNCIES:

T-01 Organitzar i planificar el treball de forma eficient i motivadora.

T-02 Recollir informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament.

T-03 Solucionar problemes i prendre decisions que responguin als objectius del treball que es realitza. T-07 Utilitzar les habilitats comunicatives i la crítica constructiva en el treball en equip.

T-08 Desenvolupar raonada i críticament idees i arguments.

T-14 Dominar la metodologia d'investigació en la generació de projectes, idees i solucions viables.

G-01 Fomentar l'autonomia i autorregulació en l'àmbit del coneixement, les emocions, les actituds i les conductes; mostrant independència en la recollida, anàlisi, i síntesi de la informació, en el desenvolupament de les idees i arguments d'una forma crítica i en la seva capacitat per a automotivar-se i organitzar-se en els processos creatius.

G-05 Fomentar l'expressió i creació personal, integrant els coneixements teòrics, tècnics i pràctics adquirits; mostrant sinceritat, responsabilitat i generositat en el procés creatiu; assumint el risc, tolerant el fracàs, i valorant de manera equilibrada l'èxit social.

E.DD-01 Concebre propostes escèniques que fonamenten l'espectacle, generant i analitzant conceptes, textos i imatges i valorant les seves propietats representatives i la seva qualitat estètica.

E.DD-02 Projectar la composició de l'espectacle, utilitzant tots els coneixements estètics i tècnics necessaris sobre els diversos llenguatges que participen en la representació.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

MATÈRIA: DRAMATÚRGIA							
ASSIGNATURA	**APRENENTATGE**						
	A-1	A-2	A-3	A-4	A-5	A-6	A-7
Anàlisi dramatúrgica: Shakespeare	X	X	X	X			
Anàlisi dramatúrgica: Beckett	X	X	X	X			
Dramatúrgia aplicada	X		X		X	X	X

LLEGENDA APRENENTATGES:

A-1 Comprensió dels principals elements de la creació dramatúrgica. Primer des d'una perspectiva teòrica, després des d'un desenvolupament pràctic en exercicis concrets.

A-2 Capacitat de comprendre i analitzar l'estructura de temes i subtemes que suporta una obra.

A-3 Capacitat de comprendre i analitzar un personatge des de qualsevol punt de vista: biogràfic, històric, psicològic.

A-4 Capacitat d'entendre el valor d'un espai significatiu.

A-5 Capacitat de comprensió del fet escènic complet.

A-6 Aplicació de tots els coneixements adquirits a l'anàlisi de les obres de Shakespeare i Beckett.

A-7 Capacitat de participar en un procés de creació dramatúrgica: improvisació, escriptura, estructura, etc.

BLOCS TEMÀTICS

L'assingatura Anàlisi dramatúrgica: Shakespeare posa de relleu la importància d'entendre tots els conceptes de la dramatúrgia en el context de la dramatúrgia de creació. Per comprovar el nivell de comprensió dels coneixements teòrics adquirits es proposa l'anàlisi d'algunes de les obres mestres indiscutibles de la història de la literatura dramàtica. Shakespeare és, sempre, un fons inesgotable de tècniques, estratègies, recursos, improvisacions, imaginació. És per això que val la pena analitzar-lo en profunditat.

La selecció d'obres és provisional i destaca només un petit i selecte grup d'obres que pot variar en qualsevol circumstància per interès pedagògic del professor que imparteixi l'assignatura o per desig del grup d'alumnes de triar alguna altra obra.

1. Breu introducció al context històric, sociològic, literari i teatral en què sorgeix l'obra de Shakespeare. Christopher Marlowe com a antecedent.
2. Shakespeare, les primeres obres: Titus Andrònic, anàlisi d'un despropòsit genial.
3. Romeu i Julieta: una de les primers tragèdies reeixides.
4. Les obres històriques: Enric IV (1ª i 2ª part) i la figura de Falstaff.
5. Ricard III, la personificació del mal.
6. Las obras mayores: El rei Lear. L'enfonsament de l'univers.
7. Hamlet. La tragèdia de la impossibilitat de saber.
8. Macbeth. El desfici de l'ambició.
9. Otel·lo. El dolorós accés a la veritat.

10. Antoni i Cleopatra. El poder de les pulsions.
11. Les comèdies:Somni d'una nit d'estiu. L'univers de la imaginació.
12. Molt soroll per no res. El perill dels malentesos.
13. Les darreres obres: El conte d'hivern. Un estudi sistemàtic sobre el temps.
14. La tempesta: Un acomiadament de l'escena.

15. Ajuts culturals de la la Generalitat de Catalunya.
16. Ajuts culturals dels Ajuntament de Barcelona, Girona, Lleida, Tarragona i d'altres ciutats amb especial interès pel teatre.
17. Ajuts d'altres institucions amb derivacions culturals (Diputacions, Instituts diversos - referents a la dona, a les polítiques d'igualtat, de la memòria històrica, de benestar social, etc.-).
18. Institucions europees dedicades a la promoció i difusió cultural.
19. Recursos privats per a una producció: aspectes generals.
20. La llei de mecenatge.
21. El concepte de esponsoratge.
22. Fórmules de coproducció privades.
23. Institucions privades amb derivacions culturals (les caixes, les fundacions).
24. Teatres públics i teatres privats.
25. El concepte de temporada teatral: l'explotació comercial.
26. El concepte de gira teatral.
27. Postproducció: el tancament de la producció d'un espectacle.
28. Companyia Teatral i acumulació de capital: l'encadenament de produccions teatrals.

ACTIVITATS D'APRENENTATGE I ORGANITZACIÓ GENERAL DE L'ASSIGNATURA

En el moment d'abordar l'assignatura Anàlisi dramatúrgica: Shakespeare, l'alumne ja té un important bagatge com a estudiant d'interpretació, motiu pel qual domina bona part del llenguatge de l'anàlisi dramatúrgica, tot i que aplicat sobre l'intèrpret i no en l'anàlisi textual. És aquest el motiu pel qual es considera adequat abordar de manera dramatúrgicament profunda l'obra de Shakespeare. L'assignatura té una part teòrica, en la mesura que del que es tracta, és d'afinar la comprensió dels conceptes ja adquirits; però és alhora pràctica en la mesura que es basa, essencialment, en l'abordatge, a través de una lectura profunda però personal per part de l'alumne, de les obres de Shakespeare. No es tracta, però, en cap moment, d'abordar aspectes històrics sobre la la figura i la obra d'aquest autor. L'únic objectiu és el de pensar Shakespeare amb la finalitat de la posada en escena.

1. En la mesura que l'objectiu és teòric i pràctic, la metodologia que s'aplicarà estarà centrada en l'afinació per part de l'alumne dels principals aspectes conceptuals de la matèria Dramatúrgia que són, essencialment, els derivats dels conceptes de tema, subtemes, personatges, conflictes, espai, temps, argument, emoció i energia.
2. El treball sobre tots aquests conceptes es farà a través d'una sèrie de lectures d'obres de Shakespeare, donant valor més a la profunditat de la lectura que al nombre de lectures que es puguin fer al llarg del semestre.
3. Tot anàlisi, com en qualsevol procés dramatúrgic professional, anirà acompanyat d'un debat col·lectiu amb el conjunt dels alumnes.
4. L'objectiu de tota lectura dramatúrgica és la de percebre, d'una banda, els elements de la significació i, de l'altra, els elements energètics que són els que regeixen la posada en escena. És amb aquesta doble intenció com es faran els anàlisis i els debats a classe.
5. Es donarà especial rellevància a la imaginació i visualització de solucions escèniques per part dels alumnes.

6. Es visualitzaran algunes posades en escena històriques d'obres de Shakespeare (després de realitzada la lectura i l'anàlisi) amb l'objectiu d'analitzar la llibertat de la posada en escena.
7. L'objectiu, en tot moment, és fer que l'alumne adquireixi els coneixements teòrics fonamentals per a la pràctica de la dramatúrgia.

AVALUACIÓ ACREDITATIVA DELS APRENENTATGES

El sistema d'avaluació és continu, tant pel que fa a les intervencions a classe com pel que fa als treballs pràctics que es demanaran per a complementar l'adquisició de coneixements teòrics. Pel que fa a la part teòrica, al final del semestre es farà un examen per avaluar l'adequada adquisició dels coneixements de l'assignatura. En aquest sentit, es valorarà el domini conceptual dels coneixements teòrics i la capacitat de relacionar els conceptes amb situacions pràctiques. Es valorarà especialment la capacitat d'integrar els coneixements apresos en les altres assignatures del semestre.

Instruments específics d'avaluació que acaben oferint una nota mitja ponderada són:

1.Avaluació continua pel que fa als exercicis que es demanin en relació amb l'assignatura. 20%
2. Valoració de l'actitud a classe pel que fa a la participació de l'alumne en els debats que es generin. 20%
3. Seguiment de les lectures recomanades a través de recensions i el comentari a classe. 20%
4. Realització d'un treball pràctic de final de semestre en el qual haurà d'utilitzar els conceptes i coneixements adquirits. 20%
5.Examen teòric de final de semestre per avaluar la correcta adquisició dels coneixements teòrics. 20%

La nota de cada semestre passa pel filtre del Claustre de Dramatúrgia i Direcció, que reuneix tots els professors de cada nivell de amb el Cap de Departament. I després és ratificada pel Claustre General Semestral que reuneix a tots els Caps de Departament de cada àrea.
Això permet tenir una visió global i personal de cadascú dels alumnes en la globalitat dels seus estudis.

FONTS D'INFORMACIÓ BÀSICA

1. Ackroyd, Peter: Shakespeare. La biografía. Edhasa. Barcelona, 2008.
2. Bloom, Harold: Shakespeare. La invención de lo humano. Editorial Anagrama. Barcelona, 2002.
3. Kermode, Frank: El tiempo de Shakespeare. Editorial Debate, Barcelona, 2005.
4. Kott, Jan: Shakespeare, nuestro contemporáneo. Editorial Alba, S.L.U. Barcelona, 2007.
5. Wells, Stanley, and Stanton, Sarah: The Cambridge companion to Shakespeare on the Stage. Cambridge University Press. Cambridge, 2002.

BIBLIOGRAFIA GENERAL DRAMATÚRGIA:

1. Abellán, Joan: La representació teatral. Introducció als llenguatges del teatre actual. Publicacions de l'Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona. Barcelona, 1983.
2. Alonso de Santos, José Luis: La escritura dramática. Editorial Castalia. Madrid 1998.

3. Abirached, Robert: La crisis del personaje en el teatro moderno. Publicaciones de la Asociación de Directores de Escena de España. Madrid, 1994.
4. Bettetini, Gianfranco: producción significante y puesta en escena. Editorial Gustavo Gili, S.A. Barcelona, 1977
5. Birdwhistell, Ray L.: El lenguaje de la expresión corporal. Editorial Gustavo Gili, S.A. Barcelona, 1979.
6. Bobes Naves, María del Carmen: El diálogo. Estudio pragmático, lingüístico y literario. Editorial Gredos S.A. Madrid, 1992.
7. Bobes Naves, María del Carmen: Semiología de la obra dramática. Arco / Libros S.L. Madrid, 1997. Arco / Libros S.L. Madrid, 2001.
8. Bobes Naves, María del Carmen: Semiótica de la escena. Análisis comparativo de los espacios dramáticos en el teatro europeo.
9. Bordieu, Pierre: Las reglas del arte. Génesis y estructura del campo literario. Editorial Anagrama, Barcelona, 2005.
10. Brown, Gillian, y Yule, George: Análisis del discurso. Visor Libros S.L. Madrid, 2005.
11. Davis, Flora: La comunicación no verbal. Alianza Editorial, Madrid, 1981.
12. Elam, Keir: Semiotica del teatro. Il Mulino. Bologna, 1988.
13. Font, Carme : Cómo crear emoción en la literatura. Una guía para lograr la mejor expresión de los sentimientos. Alba Editorial, S.L.U., Barcelona, 2008.
14. Font, Carme: Cómo diseñar el conflicto narrativo. Claves para comprender y encauzar la tensión literaria. Alba Editorial, S.L.U., Barcelona, 2009.
15. García Jiménez, Jesús: Narrativa audiovisual. Ediciones Càtedra S.A. Madrid 1993.
16. García Márquez, Gabriel: Cómo se cuenta un cuento. Escuela Internacional de Cine y Televisión. Ollero & Ramos, Editores, S. L. San Antonio de los Baños (Cuba), 1995.
17. Guillén Nieto, Victoria: El diálogo dramático y la representación escénica. Institut de Cultura Juan Gil-Albert. Generalitat Valenciana. Conselleria d'Educació i Ciència. Alacant, 1994.
18. Halac, Ricardo: Escribir Teatro. Dramaturgia en los tiempos actuales. Ediciones Corregidor. Buenos Aires, 2006.
19. Helbo, André, et alt.: Semiología de la representación. Teatro, televisión, comic. Editorial Gustavo Gili S.A. Barcelona, 1978.
20. Herman, Vimale: Dramatic Discourse. Dialogue as interaction in plays. Routledge. London, 1995.
21. Hormigón, Juan Antonio: Trabajo dramatúrgico y puesta en escena. Volúmenes I y II. Publicaciones de la Asociación de Directores de Escena de España. Madrid, 2002.
22. Hormigón, Juan Antonio (editor): Del personaje literario-dramático al personaje escénico. Publicaciones de la Asociación de Directores de Escena de España. Madrid, 2008.
23. Howard Lawson, John: Teoría y técnica de la Escritura de Obras teatrales.Publicaciones de la Asociación de Directores de Escena de España. Madrid, 1995.
24. Kowzan, Tadeusz: Literatura y espectáculo. Taurus Ediciones, 1992.
25. Lavandier, Yves: La dramaturgia. Los mecanismos del relato: cine, teatro, ópera, radio, televisión, cómic. Ediciones Internacionales Universitarias, S.A. Pamplona, 1997.
26. Luckhurst: La palabra que empieza por D. Dramaturgia, dramaturgismo y asesoría literaria en el teatro desde el siglo XVIII. Editorial Fundamentos, Madrid, 2008.
27. Llanos López, Rosana: Historia y teoría de la comedia. Arco Libros
S.L. Madrid, 2007.
28. Marinis, Marco de: Semiotica del teatro. L'analisi testuale dello spettacolo. Gruppo Editoriales Bompiani. Milano, 1982.
29. Marinis, Marco de: Entendre el teatre. Perfils d'una nova teatrologia.
Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona. Barcelona, 1998.
30. McKee, Robert: El guión: sustancia, estructura, estilo y principios de la escritura de guiones. Alba Editorial, S.L.U. Barcelona, 2002.

31. Parker, Philip: Arte y ciencia del guión. Una completa guía de iniciación y perfeccionamiento para el escritor. Ediciones Robinbook, Barcelona, 2003.
32. Pavis, Patrice: Voix et images de la scène. Pour une semiologie de la reception. Presses universitaires de Lille. Arras, 1985.
33. Pavis, Patrice: Vers une théorie de la practique théâtrale. Voix et images de la scène. Presses universitaires du Septentrion. Paris, 2000.
34. Polti, Georges: L'art d'inventer les personnages. Editions d'Aujourd'hui. Plan de la Tour, 1980.
35. Polti, Georges: Las 36 situaciones dramáticas. Editorial La Avispa, S.L., Madrid, 2000.
36. Sánchez, José A.: Dramaturgias de la imagen. Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha. Cuenca, 2002.
37. Sarrazac, Jean-Pierre (director): Lèxic del drama modern i contemporani. Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona. Barcelona, 2009.
38. Schmidt, Siegfried J.: Teoría del texto. Ediciones Cátedra S.A., Madrid, 1977.
39. Spang, Kurt: Teoría del drama. Lecturas y análisis de la obra teatral.
Ediciones de la Universidad de Navarra, S.A. Pamplona, 1991.
40. Tusón Valls, Amparo: Anàlisis de la conversación. Editorial Ariel, S.A. Barcelona, 2010.
41. Ubersfeld, Anne: Semiótica teatral. Catedra / Universidad de Murcia. Madrid, 1989.
42. Vorhaus, John: Cómo orquestar una comedia. Los recursos más serios para crear los gags, monólogos y narraciones cómicas más desternillantes. Alba Editorial, S.L.U. Barcelona, 1994.